

LITTERATURA

BESZÁMOLÓ A SZELLEMI ÉLETRŐL

Udvary Géza: Szület

IV. évfolyam, 2. szám

Budapest, 1929 februárius

Ára 60 fillér

szereplő ezekre a szavakra fakad: Nathan, Nathan! Te keresztény vagy. Istenemre mondom, jobb keresztény nem volt még nálad! — nemcsak barátja iránt rója le a hála és emlékezés adóját, hanem röviden összefoglalja az emberszeretet örök parancsolatát is.

1779-ben készült el végső alakjában a *Nathan der Weise* és százötven esztendő elmúltával is frissen élnek még Lessing szavai. Az emberszeretet hitvallása örökéletű.

Kemény István dr.

GOETHE-LESSING ESZTENDŐ. Braunschweig és a vele szomszédos Wolfenbüttel városka az idén közös jubileumi esztendőt ünnepelnek. A braunschweigi ünnepség oka az, hogy az ottani udvari színházban most száz éve adták elő először a *Faustot*; Wolfenbüttel pedig azt ünnepli, hogy Lessing, akinek most van a születése kétszázadik évfordulója, ott volt hosszú esztendőkhöz át könyvtáros és ott írta meg a »Nathan«-t és az »Emilia Galotti«-t. A braunschweigi Dankwarderode várkastélyában kiállítás rendeznek »Faust a színpadon« címen, amely betekintést nyújt majd, a színpadi anyagon keresztül, az azóta letelt száz esztendő egész lelkivilágának változásába. A másik helyen pedig Lessing-kiállítás lesz, s ezzel kapcsolatban előadások Lessingről neves német esztétikusok közreműködésével. Ezenkívül mindkét helyen mintaelőadásokban adják úgy Goethe, mint Lessing színpadi műveinek javarészét.

BALDASSARE CASTIGLIONE diplomata és író, aki négyszáz esztendővel ezelőtt halt meg, »Il cortegiano« címmel párbeszédbe foglalt ábécéjét adta az udvari életben nélkülözhetetlen szokásoknak. A tökéletes udvaronc könyve ez a finom fordulatu, tökéletes stílusú munka, amely szerzőjét az olasz prózairól legjobbjai közé emelte. Bennünket különösen azért érdekelhet Castiglione személye és munkássága, mert a mi Faludink is hasonló kérdésekkel foglalkozott. Nemes ember, Nemes asszony, Nemes urfi c. művei William Dorris jezsuita angol eredetijének olasz fordítása nyomán készültek ugyan, de könnyen meg lehet, hogy az »Il cortegiano« olvasása is közrejátszott Faludi tárgyának megválasztásában.

A VAJDASÁGI IRÁS. Szerkeszti Csuka Zoltán és Szenteleki Kornél. Hetenként megjelenő irodalmi lap. Szerkesztőség Subotica-Szabadka és Novisad-Ujvidék. A Vajdasági Írásban jelennek meg a vajdasági írók és költők művei. Első komolyabb ilyenirányú kísérlet, amelybe különösen a fiatalok dolgoznak. P.

VAGYUNK a címe a »Bácsmegyei Napló« karácsonyi mellékletének, amelyben a lap munkatársainak egy-egy műve jelent meg. Közöttük Móra Ferenc, Kosztolányi Dezső és a vajdasági írói. P.

WELLS GÁBOR. A NEVES AMERIKAI MAGYAR KÖNYVBARÁT újra nagy Shakespeare-vásárlásokat eszközölt a londoni piacon. Megvett egy 1630-iki, egy 1632-iki, egy 1663-iki és egy 1685-iki kiadást. Az első három kiadásért egyen-

ként 220.000 frankot, a negyedikért 25.000 frankot, összesen 675.000 frankot kellett az árverésen fizetnie.

MIT SZÍ A NOBELDIJAS IRÓNÓ? Nagy emberek apró szokásairól sok mindenféle legenda kering. Hogy csak napjainkról szóljunk: ma már az egész világ ismeri az angol miniszterelnöknek, Baldwinnak, és a volt francia közoktatásügyi miniszternek, Herriotnak a kurtaszáru tengerészpipáját, amiktől még álmukban se tudnak megvalni. A legutóbbi Nobel-díjosztás kapcsán persze az új nobeldíjasok szokásai után is érdeklődtek az újságírók, s így Sigríd Undset is sorra került. A baj az volt, hogy ez a nagy asszonyíró teljesen elvonultan él és főként irtózik mindenfajta intervjutól. Annyit mégis sikerült róla kideríteni, hogy rendszerint éjjel dolgozik s ilyenkor — akárcsak Balzac — végtelen mennyiségű feketekávéét iszik meg és hozzá óriási — havannákat szí. Hogy az írónk erősebben cigarettáznak, mint más nőtestvéreik, az eddig is köz tudomásu volt; ellenben az »elefántlábaknak« nevezett vastag havannaszivarok terén Undset asszonynak bizonyára nem sok partnere van.

REINHARDT EZIDÓSZERINT tudvalevőleg Hollywoodban dolgozik. Onnan most tavasszal tér vissza s az első útja Itáliába vezet, ahol a neves 18. századi olasz drámaírónak, Goldoninak újrendezésével foglalkozik majd.

MÜNCHHAUSEN-EMLÉK. Münchhausen bárónak, a világirodalom legnagyobb szabású hárijánosának, szülővárosában, a Weser mentén fekvő Bodenwerderben emlékszobrot állítanak rövidesen. A szobor a nemes bárót lóháton ábrázolja, csak a lónak éppenséggel hiányzik a hátulsó része, mint ahogy a báró ezt egyik legnevesebb tódításában elmesélte. A Münchhausen-bárók ottani kertjében, ahol a báró a legszivesebben mesélgetett fantasztikus történeteket hűledező barátainak, állítják fel az eredeti »lovasszobrot«.

KARL MAY-MUZEUM. Karl May, a közkedveltségnek örvendő ifjúsági író, miután a börtönből kiszabadult és írásaival elég pénzt keresett, Drezda közelében villát vásárolt, amelynek parkjában exotikusan berendezett blokkházat építtetett magának. A »Shatterhand«-villának ezt a melléképületét most kibővítették és a múlt év decembere végén Karl May-émlékmúzeum címen adták át a nyilvánosságnak.

UJ FRANCIA AVANT-GARDE-FOLYÓIRAT. A napokban jelent meg Párizsban új, friss folyóirat első száma »Jazz« címen. Szerkesztője a nemrég feltűnt neves író: Titayna s művészeti főszerkesztője a jónévű rajzoló: Carlo Rim. A folyóirat munkatársai között a legmodernebb francia irodalom és művészet legjobb nevei szerepelnek: Pierre Mac-Orlan, Gus Bofa, Delteil, Chadourne, Beucler, Pierre Bost, Cendrars és mások.

GORKIJ UJ DRÁMÁN DOLGOZIK. Mazim Gorkij rossz tüdejével nem bírja az orosz ég-